

[Duborg.]

Pengerigelighed absolut er at finde deri, at Importvarerne er gaaet ned med ca. 15 pCt. i det forløbne Aar. Dette Tal, blot 15 pCt., giver mere end Forklaring paa hele den Pengerigelighed, der er til Stede, idet en Nedgang i Importpristallet jo naturligtvis er efterfulgt af en tilsvarende Nedgang i Varepriserne paa de indenlandsk producerede Varer, og en Beregning derover vil sikkert vise, at det drejer sig her om et Mindreforbrug af Kapital paa maaske nærmere 200 end 100 Mill. Kr. Jeg tror derfor ikke, det er berettiget at give den store Pengerigelighed en saa tilfredsstillende Forklaring, som at det skulde være Tegn paa en forøget Opsparing i vort Folk. Det er desværre et Stagnationens Tegn, det er først og fremmest et Tegn paa den store Prisnedgang, der paa saa mange Maader forvolder os store Vanskeligheder. Jeg tror i det hele taget, man skal være meget forsigtig med at uddrage Slutninger af Pengerigelighed i en given Situation; Pengerigelighed kan være Tegn paa økonomisk Fremgang, men Pengerigelighed kan lige saa godt være Tegn paa økonomisk Tilbagegang. At stille Pengerigelighed og økonomisk Fremgang i et bestemt Forhold til hinanden er ganske sikkert alt for dristigt og vil langtfra altid svare til Virkeligheden.

Baade den højtærede Statsminister, den højtærede Finansminister og i ikke mindre Grad det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen som Ordfører for Socialdemokratiet søgte jo saa godt som muligt at give den økonomiske Situation her i Landet et lyst Anstrøg. Selvfølgelig erkendte man, at der var visse Momenter, der tydede paa Nedgang, men alt i alt var det dog den almindelige Mening blandt disse Herrer, at der var økonomisk gode Muligheder og i Virkeligheden ogsaa gode økonomiske Forhold her i Landet.

Jeg vil ikke søge at give noget lyst eller noget mørkt Billede af Situationen. Jeg vil søge at paavise ved Kendsgerninger, at for Landbruget, det største Erhverv her i Landet, og jeg kan tilføje det økonomisk bærende Erhverv, er der ikke Tale om mørke eller truende Udsigter, men Tale om en bestemt Situation, som vi er inde i, og det lader sig temmelig præcist bedømme, hvorledes denne Situation er i Forhold til den forløbne Tid. Jeg kan da overlade til hver enkelt at bedømme, om han kalder det en mørk Situation eller en lys.

Man faar et meget klart Indtryk af Virkningerne af Nedgangen i Landbrugets Priser ved at se paa Prisforholdet nu og i 1929. Det er et Aar, vi netop har Grund til

at bruge som Sammenligning, fordi det er Resultaterne af 1929, den højtærede Regerings Politik i og for sig er baseret paa. Hvis vi ser paa Forholdene i 1929 og paa Forholdene i Dag, regner med samme Varekvanta nu som i 1929, vil vi finde, at alene for Smør og Mælkeprodukter er der en Nedgang i Eksporten paa 103 Mill. Kr., og for Svineprodukter af alle Slags vil der, med det nuværende Prisniveau i Forhold til 1929, være en Nedgang paa 166 Mill. Kr. og paa Æg paa 17 Millioner. Det bliver tilsammen 286 Mill. Kr. i Mindreindtægt for et Aar med de nuværende Prisforhold i Forhold til 1929. Det er ikke tænkte Tal, det er virkelige Forhold, som de er i Dag, og som de var den Gang. Saa er selvfølgelig heroverfor at sige, at ogsaa Importen af Raastoffer er faldet i Pris. En Opgørelse heraf vil vise, at det for Landbrugsproduktionen vil andrage knap 90 Mill. Kr. Der er altsaa her i Virkeligheden Tale om en Nettonedgang i Eksportindtægten paa 200 Mill. Kr., og vi ved jo, at Danmarks Økonomi ikke er af større Omfang, end at en Nedgang paa 200 Mill. Kr. er en meget alvorlig Sag, en saa alvorlig Sag, at man sikkert med fuld Føje kan tale om, at den økonomiske Situation nu er i høj Grad alvorlig. Men for Landbrugserhvervet som saadant er desværre Tabet ikke udtømt dermed, idet hele Hjemmesalget har faaet det samme Prisfald, som har ramt Eksportsalget, og jeg mener, man uden Fejl vil kunne anslaa Nedgangen i Priserne for Hjemmesalget til et Beløb af noget over 50 Mill. Kr. for et Aar, sikkert nærmere 60—70 Mill. Kr. Yderligere kommer hertil, at Kornhøsten i 1929 rent statistisk er paavist at ligge omkring 5 Millioner Tønder over det normale, og selv med de nuværende lave Kornpriser betyder det dog ogsaa en Nedgang i Forhold til et normalt Aar, og vi kan vist ogsaa sige i Forhold til indeværende Høst-aar, paa ca. 50 Mill. Kr.

Vi staa altsaa her overfor, at Landbrugsgets Nettoindtægt med de nuværende Konjunkturer paa det nærmeste ligger 300 Mill. Kr. under, hvad den vilde gøre, hvis vi havde de samme Forhold at arbejde under som i Kalenderaaret 1929.

Hvor meget 300 Mill. Kr. betyder, faar man bedst en Forstaaelse af, naar man ser dem i Forhold til Gælden, som der jo i disse Dage er talt meget om herfra, og det viser sig da, at 300 Mill. Kr. er ikke blot fuld Forrentning, 5 pCt. af hele Landbrugsgets Gæld, men det er et dobbelt saa stort Beløb, det er i Virkeligheden 5 pCt. af hele Landbrugsgets Kapitalværdi, der paa det